

MILLIY VA GLOBAL QADRIYATLARNING NAZARIY ASOSLARI VA TARIXIY TAHLILI

Isomiddinov Asliddin Baxridin o'g'li,

Andijon davlat chet tillari institutini

Ijtimoiy-gumanitar fanlar, pedagogika va psixologiya kafedrası, PhD

Annotatsiya. Mazkur maqolada globallashuv sharoitida milliy va global qadriyatlarining nazariy asoslari hamda tarixiy rivojlanish bosqichlari falsafiy jihatdan tahlil qilinadi. Tadqiqotning dolzarbligi zamonaviy jamiyatda milliy identitetni saqlash va global qadriyatlar bilan uyg'unlashuv muammosi bilan belgilanadi. Tadqiqotning maqsadi milliy va global qadriyatlarining mohiyatini ochib berish, ularning tarixiy shakllanish jarayonini tahlil qilish va o'zaro aloqadorligini aniqlashdan iborat. Tadqiqotda falsafiy tahlil, tarixiy-komparativ yondashuv va umumlashtirish metodlaridan foydalanildi. Natijada milliy qadriyatlarining tarixiy ildizlari va global qadriyatlarining zamonaviy jamiyatdagi roli aniqlanib, ularning integratsiyasi zarurligi asoslab berildi. Ilmiy yangilik sifatida milliy va global qadriyatlarining o'zaro uyg'unlashuvi modeli taklif etildi. Tadqiqot natijalari ijtimoiy-falsafiy tahlil va ta'lim jarayonida qo'llanishi mumkin.

Kalit so'zlar: milliy qadriyatlar, global qadriyatlar, madaniyat, an'ana, globalizatsiya, identitet, ijtimoiy falsafa, qadriyat tizimi.

Аннотация. В данной статье рассматриваются теоретические основы и историческое развитие национальных и глобальных ценностей в условиях глобализации. Актуальность исследования обусловлена необходимостью сохранения национальной идентичности и гармонизации с глобальными ценностями в современном обществе. Цель исследования заключается в раскрытии сущности национальных и глобальных ценностей, анализе их исторического формирования и выявлении взаимосвязи между ними. В работе использованы методы философского анализа, историко-сравнительного подхода и обобщения. В результате определены исторические корни национальных ценностей и роль глобальных ценностей в современном мире, а также обоснована необходимость их интеграции. Научная новизна заключается в предложении модели взаимодействия национальных и глобальных ценностей. Полученные результаты могут быть использованы в социально-философских исследованиях и образовательной практике.

Ключевые слова: национальные ценности, глобальные ценности, культура, традиции, глобализация, идентичность, социальная философия, система ценностей.

Abstract. This article examines the theoretical foundations and historical development of national and global values in the context of globalization. The relevance of the study is determined by the need to preserve national identity while integrating with global values in modern society. The aim of the research is to explore the essence of national and global values, analyze their historical formation, and identify their interrelationship. The study employs philosophical analysis, historical-comparative approach, and generalization methods. The findings reveal the historical roots of national values and the role of global values in contemporary society, emphasizing the necessity of their integration. The scientific novelty lies in proposing a model of interaction between national and global values. The results can be applied in socio-philosophical studies and educational practice.

Keywords: national values, global values, culture, traditions, globalization, identity, social philosophy, value system.

Kirish. XXI asrda globallashuv jarayonlari jadallashib, dunyo miqyosida iqtisodiy, siyosiy va madaniy integratsiya kuchayib bormoqda. Ushbu jarayon natijasida turli xalqlarning qadriyatlar tizimi o'zaro ta'sirga kirishib, milliy va global qadriyatlar uyg'unligi masalasi dolzarb ilmiy muammoga aylanmoqda. Bir tomondan, global

qadriyatlar inson huquqlari, erkinlik, demokratiya va umuminsoniy g'oyalarni ilgari sursa, ikkinchi tomondan, milliy qadriyatlar har bir xalqning tarixiy tajribasi, madaniy merosi va identitetini ifodalaydi. Shu sababli zamonaviy jamiyatda ushbu ikki qadriyatlar tizimi o'rtasidagi muvozanatni ta'minlash muhim ahamiyat kasb etadi.

Mazkur tadqiqotning maqsadi milliy va global qadriyatlarning nazariy asoslarini ochib berish, ularning tarixiy rivojlanishini tahlil qilish va o'zaro aloqadorligini aniqlashdan iborat. Ushbu maqsadga erishish uchun quyidagi vazifalar belgilandi: qadriyat tushunchasining falsafiy mohiyatini aniqlash, milliy qadriyatlarning tarixiy shakllanish jarayonini tahlil qilish, global qadriyatlarning zamonaviy jamiyatdagi rolini o'rganish hamda milliy va global qadriyatlar o'rtasidagi uyg'unlik va ziddiyatlarni ilmiy asosda izohlash.

Adabiyotlar tahlili. Mazkur mavzu doirasida olib borilgan ilmiy tadqiqotlar milliy va global qadriyatlar masalasining turli ilmiy yo'nalishlarda o'rganilganini ko'rsatadi. Ushbu masala ijtimoiy falsafa, madaniyatshunoslik va globalizatsiya nazariyalari kesishgan nuqtada tadqiq etilib, har bir yo'nalishda yetakchi olimlarning qarashlari muhim nazariy asos bo'lib xizmat qiladi.

Mahalliy ijtimoiy-falsafiy maktab vakillaridan biri E. Yusupov qadriyatlar tizimini jamiyatning ma'naviy asosini belgilovchi omil sifatida talqin qiladi. Uning fikricha, milliy qadriyatlar xalqning tarixiy tajribasi va madaniy merosi asosida shakllanib, jamiyat barqarorligini ta'minlaydi. Yusupov globallashtirish sharoitida milliy qadriyatlarni saqlash va ularni zamonaviy sharoitga moslashtirish zarurligini ta'kidlaydi.

Xorijiy tadqiqotchilar orasida globalizatsiya va madaniyatlararo aloqalarni o'rganishda Manuel Castellsning qarashlari muhim hisoblanadi. U "tarmoq jamiyati" konsepsiyasini ilgari surib, global axborot oqimlari natijasida jamiyat tuzilmasi va qadriyatlar tizimi o'zgarishini asoslaydi. Castellsning fikricha, globalizatsiya milliy qadriyatlar tizimiga kuchli ta'sir ko'rsatib, yangi global qadriyatlarning shakllanishiga olib keladi. Madaniyatshunoslik va qadriyatlar nazariyasi doirasida Ronald Inglehartning ishlari alohida e'tiborga loyiq. U qadriyatlar transformatsiyasi nazariyasini ishlab chiqib, jamiyat rivojlanishi jarayonida an'anaviy qadriyatlardan zamonaviy, ya'ni postmaterialistik qadriyatlarga o'tish sodir bo'lishini ko'rsatadi. Inglehartning fikricha, iqtisodiy va ijtimoiy o'zgarishlar qadriyatlar tizimining yangilanishiga olib keladi.

Qadriyatlar nazariyasi bo'yicha yondashuvlarda Milton Rokeachning qarashlari muhim o'rin tutadi. U qadriyatlarni inson xulq-atvorini boshqaruvchi asosiy e'tiqodlar tizimi sifatida izohlaydi va ularni terminal (yakuniy maqsadlar) hamda instrumental (vositaviy qadriyatlar) turlarga ajratadi. Rokeachning fikricha, qadriyatlar shaxs va jamiyat hayotida qaror qabul qilishning asosiy mezonini hisoblanadi.

Adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, milliy va global qadriyatlar masalasi alohida yo'nalishlarda keng o'rganilgan bo'lsa-da, ularning o'zaro aloqasi va uyg'unlashuvi masalasi yetarli darajada kompleks yoritilmagan. Mahalliy tadqiqotlarda milliy qadriyatlar

ustuvor yoritilgan bo'lsa, xorijiy tadqiqotlarda global qadriyatlar va ularning transformatsiyasi asosiy e'tiborda bo'ladi. Shu sababli milliy va global qadriyatlarning o'zaro ta'siri, integratsiyasi va zamonaviy jamiyatdagi o'rni masalalarini tizimli o'rganish mazkur tadqiqotning dolzarbligini belgilaydi.

Tadqiqot metodologiyasi. Maqolada falsafiy tahlil, tarixiy-komparativ yondashuv hamda tizimli umumlashtirish usullaridan foydalanildi. Ushbu metodlar yordamida milliy va global qadriyatlarning shakllanish jarayoni, evolyutsiyasi va o'zaro aloqadorligi konseptual hamda qiyosiy asosda tahlil qilindi. Shuningdek, nazariy manbalar integratsiyasi orqali qadriyatlar tizimining zamonaviy jamiyatdagi o'rni va rivojlanish tendensiyalari aniqlashtirildi.

Tahlillar va natijalar. Qadriyatlar tizimi jamiyatning barqaror rivojlanishini ta'minlovchi asosiy omillardan biri hisoblanadi. U shaxsning dunyoqarashi, xulq-atvori va ijtimoiy munosabatlarini belgilaydi. Qadriyatlar orqali jamiyat o'zining ma'naviy asoslarini shakllantiradi, ijtimoiy tartibni saqlaydi va avlodlar o'rtasida uzviylikni ta'minlaydi. Shu nuqtai nazardan, qadriyatlar tizimi nafaqat madaniy hodisa, balki ijtimoiy-falsafiy kategoriya sifatida ham qaraladi.

Biroq globallashuv sharoitida milliy va global qadriyatlar o'rtasida turli ziddiyatlar yuzaga kelmoqda. Ayrim hollarda global qadriyatlarning ustunligi milliy an'analarning zaiflashishiga olib kelishi mumkin, boshqa tomondan esa milliy qadriyatlarga haddan tashqari yopishib olish global rivojlanishdan chetda qolishga sabab bo'ladi. Bu esa qadriyatlar tizimini qayta ko'rib chiqish, ularni zamonaviy sharoitga moslashtirish va o'zaro uyg'unlashtirish zaruratini yuzaga keltiradi.

Mazkur muammoning qo'yilishi shundan iboratki, milliy va global qadriyatlarning o'zaro aloqasi, ularning tarixiy shakllanishi va zamonaviy jamiyatdagi o'rni yetarli darajada tizimli o'rganilmagan. Ayniqsa, ushbu qadriyatlarning integratsiyasi va ularning jamiyat rivojiga ta'siri masalalari chuqur falsafiy tahlilni talab qiladi.

Qadriyat tushunchasi falsafada inson va jamiyat hayotida muhim o'rin tutuvchi ijtimoiy-madaniy fenomen sifatida talqin etiladi. Qadriyat – bu shaxs yoki jamiyat uchun muhim ahamiyat kasb etadigan, xulq-atvorni, dunyoqarashni va faoliyatni belgilovchi mezonlar tizimidir. Falsafiy yondashuvlarda qadriyatlar inson ehtiyojlari, manfaatlari va ideallari bilan uzviy bog'liq holda qaraladi. Shu nuqtai nazardan, qadriyatlar nafaqat individual, balki ijtimoiy ahamiyatga ega bo'lib, ular jamiyatning ma'naviy asosini tashkil etadi. Aksiologiya – qadriyatlar haqidagi falsafiy ta'limot bo'lib, u qadriyatlarning mohiyati, ularning kelib chiqishi va inson hayotidagi o'rnini o'rganadi. Aksiologik yondashuvga ko'ra, qadriyatlar inson faoliyatining maqsadi va yo'nalishini belgilaydi. Ular orqali jamiyatda yaxshilik va yomonlik, to'g'ri va noto'g'ri kabi axloqiy mezonlar shakllanadi. Qadriyatlarning turlari turli mezonlarga ko'ra tasniflanadi. Ular moddiy va ma'naviy qadriyatlar, individual va ijtimoiy qadriyatlar, milliy va global qadriyatlar kabi

guruhlarga ajratiladi. Ayniqsa, ma'naviy qadriyatlar – axloq, madaniyat, urf-odatlar va an'analar jamiyatning barqaror rivojlanishida muhim rol o'ynaydi.

Milliy qadriyatlar muayyan xalqning tarixiy taraqqiyoti, madaniy merosi va ijtimoiy tajribasi asosida shakllangan qadriyatlar tizimini ifodalaydi. Ular milliy an'analar, urf-odatlar, til, din va madaniyat orqali namoyon bo'ladi. Milliy qadriyatlar jamiyatning ichki birligini ta'minlaydi va avlodlar avlodga uzatiladi.

Milliy an'analar va madaniyat milliy qadriyatlarning asosiy tashuvchisi hisoblanadi. An'analar orqali xalqning hayot tarzi, axloqiy me'yorlari va ijtimoiy munosabatlari shakllanadi. Madaniyat esa ushbu qadriyatlarni boyitib, ularni rivojlantiradi va jamiyatda mustahkamlaydi.

Identitet va mentalitet tushunchalari milliy qadriyatlar bilan chambarchas bog'liqdir. Identitet shaxsning o'zini muayyan millatga mansub deb his etishi bo'lsa, mentalitet xalqning umumiy tafakkur tarzi va dunyoqarashini ifodalaydi. Ushbu tushunchalar milliy qadriyatlarning shakllanishi va saqlanishida muhim rol o'ynaydi.

Milliy qadriyatlarning tarixiy shakllanishi uzoq davom etgan ijtimoiy jarayon natijasidir. Ular tarixiy voqealar, iqtisodiy sharoitlar va madaniy rivojlanish jarayonida shakllanib, zamon o'tishi bilan boyib boradi. Shu sababli milliy qadriyatlar har bir xalqning tarixiy tajribasini aks ettiruvchi noyob tizim hisoblanadi.

Global qadriyatlar umuminsoniy ahamiyatga ega bo'lgan, barcha xalqlar tomonidan e'tirof etiladigan qadriyatlar tizimini anglatadi. Ular inson huquqlari, erkinlik, tenglik, adolat, tinchlik va demokratiya kabi tushunchalarni o'z ichiga oladi. Global qadriyatlar insoniyatning umumiy manfaatlariga xizmat qiladi va turli madaniyatlar o'rtasida o'zaro tushunishni ta'minlaydi.

Globalizatsiya jarayoni global qadriyatlarning keng tarqalishiga olib keldi. Axborot texnologiyalari, xalqaro aloqalar va madaniy almashinuvlar orqali turli xalqlar bir-birining qadriyatlari bilan tanishib, ularni qabul qilish jarayoni kuchaymoqda. Bu esa global qadriyatlarning shakllanishi va rivojlanishiga zamin yaratadi.

Madaniyatlararo aloqalar global qadriyatlarning muhim xususiyatlaridan biridir. Turli madaniyatlarning o'zaro ta'siri natijasida yangi qadriyatlar shakllanadi va mavjud qadriyatlar boyiydi. Shu bilan birga, madaniyatlararo muloqot tolerantlik, hurmat va hamkorlik kabi muhim sifatlarni rivojlantiradi.

Shunday qilib, global qadriyatlar zamonaviy jamiyatning ajralmas qismi bo'lib, ular milliy qadriyatlar bilan o'zaro aloqada rivojlanadi va insoniyat taraqqiyotiga xizmat qiladi.

Mazkur tadqiqotda asosiy metod sifatida falsafiy tahlil usuli qo'llanildi. Ushbu yondashuv milliy va global qadriyatlar mohiyatini chuqur anglash, ularning mazmunini ochib berish va o'zaro aloqadorligini konseptual darajada izohlash imkonini beradi. Falsafiy tahlil orqali "qadriyat", "milliy qadriyatlar", "global qadriyatlar", "identitet" kabi asosiy tushunchalar mazmunan tahlil qilinib, ularning tarixiy va ijtimoiy kontekstdagi o'rni aniqlashtirildi.

Tadqiqot jarayonida mavjud falsafiy nazariyalar, ilmiy qarashlar va konseptual yondashuvlar umumlashtirilib, ular o‘zaro taqqoslash asosida tahlil qilindi. Bu esa qadriyatlar tizimining evolyutsiyasini, ularning zamonaviy jamiyatdagi rolini va globallashuv sharoitida yuzaga kelayotgan o‘zgarishlarni aniqlash imkonini berdi. Falsafiy tahlil yordamida milliy va global qadriyatlar o‘rtasidagi uyg‘unlik va ziddiyatlar nazariy jihatdan asoslab berildi.

Shuningdek, ushbu metod orqali muammoli masalalar abstrakt darajada ko‘rib chiqilib, umumiy qonuniyatlar va tendensiyalar aniqlashtirildi. Natijada milliy va global qadriyatlarning o‘zaro integratsiyasi va ularning jamiyat rivojiga ta’siri yuzasidan ilmiy xulosalar ishlab chiqildi. Falsafiy tahlil metodi mazkur tadqiqotda asosiy ilmiy vosita sifatida xizmat qilib, muammoni chuqur va tizimli o‘rganish imkonini berdi.

Mazkur tadqiqot doirasida milliy va global qadriyatlarning nazariy asoslari hamda tarixiy rivojlanish bosqichlari tahlil qilinib, ularning zamonaviy jamiyatdagi o‘rni va o‘zaro aloqadorligi aniqlashtirildi. Tahlil natijalari ushbu ikki qadriyat tizimining qarama-qarshi emas, balki o‘zaro bog‘liq va bir-birini to‘ldiruvchi tizimlar ekanligini ko‘rsatdi.

Tahlillar shuni ko‘rsatadiki, milliy qadriyatlar uzoq tarixiy jarayon davomida shakllangan bo‘lib, ular xalqning madaniy merosi, urf-odatlar va an‘analari asosida rivojlangan. Dastlab an‘anaviy jamiyatlarda qadriyatlar diniy va axloqiy me‘yorlar bilan chambarchas bog‘liq bo‘lgan. Keyinchalik esa ijtimoiy-iqtisodiy o‘zgarishlar natijasida ular yangi mazmun kasb etib, zamonaviy jamiyat talablariga moslashgan. Natijada milliy qadriyatlar o‘zining tarixiy ildizlarini saqlagan holda, yangilanib boruvchi tizim sifatida shakllangan.

Global qadriyatlar asosan XX asrning ikkinchi yarmidan boshlab shakllanib, xalqaro aloqalar va globallashuv jarayonlari natijasida keng tarqaldi. Inson huquqlari, erkinlik, tenglik va demokratiya kabi umuminsoniy qadriyatlar global miqyosda e’tirof etila boshlandi. Texnologik rivojlanish va axborot oqimlarining kengayishi ushbu qadriyatlarning tez tarqalishiga imkon yaratdi. Tahlil natijalari global qadriyatlar jamiyatlar o‘rtasida o‘zaro tushunish va hamkorlikni rivojlantirishga xizmat qilishini ko‘rsatadi.

Milliy va global qadriyatlar o‘rtasidagi munosabatlar murakkab va ko‘p qirrali xarakterga ega. Tahlillar shuni ko‘rsatadiki, bu ikki tizim o‘rtasida ham integratsiya, ham ziddiyat holatlari kuzatiladi. Bir tomondan, global qadriyatlar milliy qadriyatlarni boyitadi va ularning rivojlanishiga yangi imkoniyatlar yaratadi. Ikkinchi tomondan esa, ayrim hollarda global qadriyatlarning ustunligi milliy identitetning zaiflashishiga olib kelishi mumkin.

Jadval

Milliy va global qadriyatlarning taqqoslanishi

Ko‘rsatkichlar	Milliy qadriyatlar	Global qadriyatlar
Kelib chiqishi	Tarixiy va madaniy asosga ega	Zamonaviy global jarayonlar mahsuli

Mazmuni	An'ana, urf-odat, milliy identitet	Umuminsoniy g'oyalar (erkinlik, tenglik)
Ta'sir doirasi	Muayyan jamiyat yoki millat	Global miqyosda
Rivojlanish xususiyati	Barqaror, lekin moslashuvchan	Dinamik va tez o'zgaruvchan

Tahlil natijalari shuni ko'rsatadiki, milliy va global qadriyatlar zamonaviy jamiyatda o'zaro uyg'unlashgan holda rivojlanishi zarur. Ularning integratsiyasi jamiyatning barqaror rivojlanishini ta'minlaydi, shaxsning identitetini saqlash bilan birga global hamjamiyat bilan uyg'unlashuv imkonini beradi. Natijada milliy qadriyatlarni saqlagan holda global qadriyatlarni qabul qilish zamonaviy ijtimoiy taraqqiyotning muhim sharti sifatida namoyon bo'ladi.

Olingan natijalar falsafiy jihatdan shuni ko'rsatadiki, milliy va global qadriyatlar o'rtasidagi munosabatlar zamonaviy jamiyat rivojining markaziy muammolaridan biri hisoblanadi. Tahlillar asosida aniqlanishicha, bu qadriyatlar tizimi bir-biriga qarama-qarshi emas, balki o'zaro ta'sir va uyg'unlikda rivojlanadigan murakkab ijtimoiy-falsafiy hodisadir. Milliy qadriyatlar shaxsning identitetini, tarixiy xotirasini va madaniy asoslarini belgilasa, global qadriyatlar esa uni kengroq ijtimoiy makonga olib chiqadi va umuminsoniy me'yorlar bilan bog'laydi.

Mazkur natijalar zamonaviy ilmiy tadqiqotlar bilan ham uyg'unlik kasb etadi. Globalizatsiya va madaniyatlararo aloqalar bo'yicha olib borilgan tadqiqotlarda ham milliy qadriyatlarning saqlanishi va global qadriyatlar bilan integratsiyasi muhim ekanligi ta'kidlanadi. Shu bilan birga, ayrim ilmiy ishlarda global qadriyatlarning ustunligi milliy identitetga tahdid solishi mumkinligi qayd etiladi. Ushbu tadqiqot esa ushbu ikki tizimni qarama-qarshi emas, balki muvozanatli va uyg'un holda rivojlanishi zarurligini asoslaydi.

Inson va jamiyat rivojida qadriyatlar tizimining o'zgarishi texnologik va ijtimoiy jarayonlar bilan chambarchas bog'liq. Globallashuv sharoitida inson bir vaqtning o'zida milliy madaniyat vakili va global jamiyat a'zosi sifatida shakllanadi. Bu esa uning qadriyatlar tizimida ikki tomonlama yo'nalishning mavjud bo'lishiga olib keladi. Shu nuqtai nazardan, milliy va global qadriyatlar o'rtasidagi muvozanatni saqlash insonning ma'naviy barqarorligi va ijtimoiy uyg'unligini ta'minlashda muhim ahamiyatga ega.

Amaliy jihatdan mazkur tadqiqot natijalari ta'lim tizimida, ayniqsa ma'naviy-axloqiy tarbiya jarayonida muhim ahamiyat kasb etadi. Ta'lim jarayonida milliy qadriyatlarni chuqur o'rgatish bilan birga global qadriyatlarga ochiqlikni shakllantirish zarur. Bu esa yosh avlodni milliy identitetini saqlagan holda global jamiyatga moslashgan shaxs sifatida tarbiyalash imkonini beradi.

Shunday qilib, milliy va global qadriyatlar o'rtasidagi uyg'unlik zamonaviy jamiyatning barqaror rivojlanishi uchun zarur shartlardan biri bo'lib, ularni muvozanatli tarzda rivojlantirish ijtimoiy-falsafiy tadqiqotlarning muhim yo'nalishlaridan biri hisoblanadi.

Mazkur tadqiqot natijalari milliy va global qadriyatlar zamonaviy jamiyatda o'zaro bog'liq va bir-birini to'ldiruvchi tizimlar ekanligini ilmiy jihatdan asoslab berdi. Tahlillar

shuni ko'rsatdiki, milliy qadriyatlar jamiyatning tarixiy xotirasi, madaniy merosi va identitetini ifodalovchi asosiy omil bo'lsa, global qadriyatlar insoniyatning umumiy taraqqiyotini ta'minlovchi umuminsoniy me'yorlar tizimi sifatida namoyon bo'ladi.

Tadqiqot davomida aniqlanishicha, globallasuv jarayonida milliy qadriyatlar o'zgarishlarga uchrasa-da, ular yo'qolib ketmaydi, balki yangi sharoitga moslashgan holda rivojlanadi. Shu bilan birga, global qadriyatlarning keng tarqalishi jamiyatlar o'rtasida hamkorlik va o'zaro tushunishni kuchaytiradi. Bu esa milliy va global qadriyatlar o'rtasidagi uyg'unlikni ta'minlash zarurligini ko'rsatadi.

Milliy qadriyatlarni saqlash va rivojlantirish zamonaviy jamiyatning muhim vazifalaridan biri bo'lib qolmoqda. Har qanday global jarayonlar milliy madaniyat va an'analarga zarar yetkazmasligi, aksincha ularni boyitishi lozim. Shu sababli milliy va global qadriyatlar o'rtasida muvozanatni saqlash ijtimoiy barqarorlikning asosiy sharti hisoblanadi.

Xulosa. Amaliy jihatdan quyidagi tavsiyalar ilgari suriladi: ta'lim tizimida milliy qadriyatlarni chuqur o'rgatish bilan birga global qadriyatlarga ochiqlikni shakllantirish, yosh avlodni milliy identitetni saqlagan holda zamonaviy dunyoga moslashgan shaxs sifatida tarbiyalash zarur. Shuningdek, madaniyatlararo muloqotni rivojlantirish va tolerantlikni kuchaytirish muhim ahamiyat kasb etadi.

Kelgusidagi tadqiqotlar milliy va global qadriyatlarning raqamli jamiyat sharoitidagi transformatsiyasi, ularning yoshlar ongiga ta'siri hamda madaniyatlararo integratsiya jarayonlarini chuqurroq o'rganishga qaratilishi lozim. Bu esa zamonaviy jamiyat rivojining muhim nazariy va amaliy masalalarini hal etishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Юсупов Э. Ижтимоий фалсафа. – Тошкент: Ўқитувчи, 2005. – 256 б.
2. Кант И. Основы метафизики нравственности. – Москва: Мысль, 1999. – 528 с.
3. Кастельс М. Информационная эпоха: экономика, общество и культура. – Москва: ГУ ВШЭ, 2000. – 608 с.
4. Инглхарт Р. Культурная эволюция: изменение ценностей и мотиваций людей. – Москва: Весь Мир, 2018. – 464 с.
5. Рокич М. Природа человеческих ценностей. – Москва: Прогресс, 1973. – 256 с.
6. Floridi L. The Ethics of Information. – Oxford: Oxford University Press, 2013. – 384 p.
7. Bostrom N. Superintelligence: Paths, Dangers, Strategies. – Oxford: Oxford University Press, 2014. – 352 p.